

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. Jaarverslag 2017

asn beleggingsfondsen

ASN Beleggingsinstellingen Beheer
B.V. Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

1	Verslag van de directie	4
1.1	Ontwikkeling van de resultaten	4
1.2	Corporate Governance	6
1.3	Risicobeleid	7
1.4	Vooruitzichten	8
2	Jaarrekening	9
2.1	Balans	9
2.2	Winst-en-verliesrekening	9
2.3	Toelichting algemeen	9
2.4	Toelichting op de balans	12
2.5	Toelichting op de winst-en-verliesrekening	13
2.1	Overige toelichtingen	15
3	Overige gegevens	17
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	18
	Adresgegevens en personalia	20

1 Verslag van de directie

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) heeft ten doel de directie en het beheer van een of meer beleggingsinstellingen te voeren.

ABB, statutair gevestigd in Den Haag, is een 100%-deelneming van ASN Duurzame Deelnemingen N.V. te Den Haag. ASN Duurzame Deelnemingen N.V. is een volledige dochter van de Volksbank N.V. ABB vormt de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. ABB voert tevens de directie over ASN Venture Capital Fonds N.V.

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een open-end beleggingsinstelling, die is opgezet volgens een paraplustructuur. Dit houdt in dat het aandelenkapitaal van ASN Beleggingsfondsen N.V. is onderverdeeld in verschillende series aandelen (de fondsen). Elk fonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid en een kenmerkend rendements- en risicoprofiel dat daarmee samenhangt.

Met ingang van 10 januari 2017 zijn vijf nieuwe ASN Duurzame Mixfondsen aan de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V. toegevoegd; per 15 juni 2017 zijn ook het ASN Groenprojectenfonds, inclusief de ASN Groenprojectenpool, en het ASN-Novib Microkredietfonds, inclusief de ASN-Novib Microkredietpool hieraan toegevoegd. ASN Beleggingsfondsen N.V. bestaat thans uit twaalf subfondsen (de subfondsen en ASN Beleggingsfondsen N.V. tezamen "ASN Beleggingsfondsen").

Sinds de ingangsdatum van de EU Alternative Investment Fund Managers Directive (hierna: AIFMD) in juli 2014 beheert ACTIAM de ASN Beleggingsfondsen. ACTIAM staat als AIF-beheerder onder toezicht van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM). ABB, als directie van ASN Beleggingsfondsen N.V., monitort ACTIAM.

Na het aantreden van ACTIAM is ABB voor de ASN Beleggingsfondsen onder andere verantwoordelijk gebleven voor de duurzaamheidscriteria, het duurzaam beleggingsbeleid, het vaststellen van de management fee en de distributie. In november 2016 heeft de AFM aan ABB medegedeeld dat het uitvoeren van bovengenoemde vier taken ook onder de verantwoordelijkheid van de AIF-beheerder dient te vallen. Dit is voor ABB aanleiding geweest de beheerstructuur met ACTIAM te heroverwegen. Essentieel bij deze heroverweging was de uitdrukkelijke wens van ABB om de eigen duurzaamheidsidentiteit en het duurzaamheidsbeleid te kunnen bepalen. Het overdragen van deze taken aan ACTIAM zou hier afbreuk aan doen. Dit heeft ABB uiteindelijk doen besluiten een eigen AIF beheervergunning aan te vragen bij de AFM. De vergunning is verleend op 21 december 2017. De planning is dat ABB in het eerste halfjaar van 2018 het AIF-beheer van ACTIAM over zal nemen.

1.1 Ontwikkeling van de resultaten

Rendement

De winst van ABB over 2017 bedroeg € 5,8 miljoen (2016: € 5,0 miljoen).

De baten stegen tot € 31,7 miljoen (2016: € 25,9 miljoen). De stijging is toe te schrijven aan de stijging van het beheerde fondsvermogen. Doordat de beheervergoedingen voor het ASN Duurzaam Obligatiefonds en voor het ASN Duurzaam Mixfonds per 1 juli 2017 zijn verlaagd, is de stijging van de baten lager dan op basis van de stijging van het fondsvermogen zou worden verwacht.

De totale lasten stegen tot € 24,1 miljoen (2016: € 19,2 miljoen). De betaalde vergoedingen stegen doordat het beheerde fondsvermogen toenam. Daarnaast zijn in 2017 kosten gemaakt voor de aanvraag van de AIFM-vergunning.

Rendement van de fondsen

De aandelenfondsen behaalden allen een positief rendement in 2017: het ASN Duurzaam Aandelenfonds 11,81%, het ASN Milieu & Waterfonds 10,01% en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds 22,89%.

Het rendement van het ASN Duurzaam Obligatiefonds was als enige negatief in 2017 en bedroeg -0,48%. Het ASN Duurzaam Mixfonds kwam uit op een rendement van 5,06%.

Het ASN Groenprojectenfonds behaalde een rendement van 0,64%.

Het rendement van het ASN-Novib Microkredietfonds kwam uit op 2,25%. De rendementen van de in 2017 geïntroduceerde nieuwe ASN mixfondsen variëren van 2,2% voor het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief tot 11,5% voor het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief.

De resultaten van ABB worden beïnvloed door de rendementen in de onderliggende fondsen aangezien de rendementen invloed hebben op de hoogte van het beheerde fondsvermogen en daarmee op de opbrengsten en kosten van ABB.

Fondsvermogen

De inkomsten van ABB zijn gerelateerd aan het vermogen van de fondsen. De ontvangen vergoedingen en de kosten worden berekend over dit fondsvermogen.

Het totale vermogen in de ASN Beleggingsfondsen nam in 2017 toe met € 1.192 miljoen tot € 3.745 miljoen.

Fonds	beheervergoeding 2017 in % van het beheerde vermogen	beheervergoeding 2016 in % van het beheerde vermogen
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85	0,85
ASN Duurzaam Obligatiefonds ¹	0,45	0,55
ASN Duurzaam Mixfonds ²	0,65	0,70
ASN Milieu & Waterfonds	1,20	1,20
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20	1,20
ASN-Novib Microkredietfonds	2,30	2,30
ASN Groenprojectenfonds	1,00	1,00
ASN Duurzaam Mixfonds zeer Defensief	0,50	-
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	0,55	-
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	0,65	-
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	0,85	-
ASN Duurzaam Mixfonds zeer Offensief	0,90	-

¹ De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Obligatiefonds was tot 1 juli 0,55%.

² De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Mixfonds was tot 1 juli 0,7%.

In- en uitstroom

De fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn in 2017 gegroeid met € 1.195 miljoen tot € 3.748 miljoen. Hiermee is het totale vermogen onder beheer verhoogd met bijna 50% ten opzichte van eind 2016. Deze stijging is voornamelijk te danken aan de conversie van de SNS Beleggingsfondsen naar de ASN Duurzame Mixfondsen bij de Volksbankmerken: SNS, Regiobank en BLG Wonen. De groei is opgebouwd uit conversie € 1.003 miljoen, herbelegging dividend € 21 miljoen, uitstroom bij de Volksbankmerken naar aanleiding van de conversie € 68 miljoen, instroom bij ASN Bank € 55 miljoen, instroom bij derden € 41 miljoen en koerswinst € 143 miljoen.

De groei kwam voornamelijk van de vijf nieuwe duurzame mixfondsen die in januari geïntroduceerd werden. Daarnaast groeide het belegde vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. als gevolg van de toevoeging van het ASN-Novib Microkredietfonds en ASN Groenprojectenfonds.

Het ASN Groenprojectenfonds, en in mindere mate het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Duurzaam Mixfonds, hadden te maken met een bruto outflow. Door gunstige koersresultaten was het nettoresultaat voor het ASN Duurzaam Aandelenfonds positief. Het ASN Groenprojectenfonds was een groot gedeelte van 2017 gesloten voor aankopen.

De ASN Beleggingsfondsen zijn breed verkrijgbaar. Zij worden niet alleen aangeboden via ASN Bank, maar ook via andere banken, verzekeraars en financieel dienstverleners. De instroom via andere banken, verzekeraars en financiële dienstverleners was stabiel. De instroom via derde partijen komt voor een groot gedeelte ten gunste van het ASN Duurzaam Obligatiefonds, het ASN Milieu & Waterfonds, Het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds.

De contacten met de verschillende grootbanken zijn goed en verschillende ASN Beleggingsfondsen zijn opgenomen in beheer- en adviesportefeuilles van hun klanten. Daarnaast zijn de ASN Beleggingsfondsen ook zonder advies of beheer verkrijgbaar bij de grootbanken en bij specialisten zoals Binckbank.

De baten en lasten van ABB zijn niet onderhevig aan sterke schommelingen. Zowel de baten als de lasten zijn gerelateerd aan het vermogen van de fondsen dat relatief stabiel is. Omdat de inkomsten eerder worden ontvangen dan de kosten moeten worden betaald, heeft ABB geen financieringsbehoefte. Per balansdatum heeft ABB een toereikende kapitaalspositie.

1.2 Corporate Governance

ASN Duurzame Deelnemingen N.V. (ADD) is 100% aandeelhouder van ABB. De Volksbank N.V. (de Volksbank) is 100% aandeelhouder van ADD. Werkzaamheden van ABB worden uitgevoerd door werknemers van ABB, ASN Bank en de Volksbank. ASN Bank is een handelsnaam van de Volksbank.

Bij het uitvoeren van zijn taak doet ABB een beroep op de organisatie en de expertise van de Volksbank (stafafdelingen en ASN Bank). Het hanteert daarvoor werkafspraken waarin procesbeschrijvingen zijn vastgelegd, evenals een beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC).

De werknemers van de afdeling Beleggen van ASN Bank zijn met ingang van 1 oktober 2017 - vooruitlopend op de vergunningverlening - overgegaan naar ABB. Daarnaast heeft ABB extra expertise aangetrokken op het gebied van risico-, portfolio- en productmanagement. De werknemers die voor ABB werken zijn formeel in dienst van de Volksbank, maar de medewerkers worden hiërarchisch aangestuurd door ABB. ABB is daardoor de feitelijke werkgever.

De governance structuur van een beleggingsinstelling dient een integere uitoefening van het fondsbedrijf en een zorgvuldige dienstverlening (als bedoeld in artikel 4:11, 4:14 en 4:25 van de Wft) te waarborgen. Dit houdt onder meer in dat beheerders belangenverstrengeling moeten tegengegaan en moeten handelen in het belang van de aandeelhouders en participanten. Om hier invulling aan te geven heeft de brancheorganisatie Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) nadere richtlijnen gegeven voor de organisatorische opzet en werkwijze van (beheerders van) beleggingsinstellingen: de 'Principles of Fund Governance' (principles).

Fund governance

ABB heeft in 2009 de DUFAS Principes van Fondsbestuur geïmplementeerd en neergelegd in de Gedragscode Fund Governance. Het doel van deze code is om waarborgen te scheppen voor een integere bedrijfsvoering en een zorgvuldige dienstverlening zoals bedoeld in de Wet op het financieel toezicht (Wft). De directie van ABB heeft op 20 mei 2015 de Gedragscode Fund Governance aangepast naar aanleiding van de aanstelling van ACTIAM als AIF-beheerder per 22 juli 2014. Deze aangepaste Gedragscode Fund Governance fungeert mede als toetsingskader voor de monitoring van ACTIAM door ABB.

In 2018, als ABB het AIF beheer van ACTIAM overneemt, zal de Gedragscode Fund Governance aangepast worden aan de nieuwe situatie.

De kerntaken van ABB in het kader van het fondsbeheer waren in 2017:

- het opstellen van het beleggingsbeleid van de fondsen;
- het monitoren van de AIF-beheerder voor de fondsen.

Daarnaast verzorgt ABB de communicatie met en de vergaderingen van aandeelhouders en participanten.

Op 1 oktober 2014 is, in aanvulling op de DUFAS Principes van Fondsbestuur, de DUFAS Code Vermogensbeheerders in werking getreden. De Code Vermogensbeheerders geeft aan wat aandeelhouders en participanten van hun fonds- en vermogensbeheerder mogen verwachten. Als lid van DUFAS onderschrijft ABB deze code. ABB voerde in 2017 zelf geen vermogensbeheeractiviteiten uit. Wel heeft het ACTIAM aangesteld als AIF-beheerder van de fondsen. Ook ACTIAM onderschrijft de code.

Ook deze code gebruikt ABB mede als toetsingskader voor de monitoring van ACTIAM. In hun jaarverslagen rapporteren ABB en ACTIAM over hun naleving van de Code Vermogensbeheerders volgens het 'comply and explain-principe' (toepassen of uitleggen).

Bij de toepassing van de tien principes van de Code Vermogensbeheerders handelt ABB in het belang van de klant. Ook in de selectie en monitoring van de AIF-beheerder stelt ABB deze principes centraal. ABB heeft de tien principes van de Code Vermogensbeheerders in 2017 als volgt toegepast.

1. *Vermogensbeheerders handelen in het belang van hun klanten.*
Bij zijn handelen stelt ABB het belang van de aandeelhouders en participanten van zijn fondsen centraal. Dit sluit ook aan op de ondernemingsprincipes van ASN Bank en de moederorganisatie de Volksbank.
2. *Vermogensbeheerders kennen hun klanten.*
Onder meer via de jaarlijkse vergadering van de fondsen heeft ABB rechtstreeks contact met aandeelhouders en participanten.
3. *Vermogensbeheerders doen eerlijk zaken.*

De afspraken zijn vastgelegd in de prospectus van de fondsen. ABB zorgt, via ACTIAM, ook voor de overige wettelijk verplichte fondsdocumentatie. ABB geeft aanvullende marketinginformatie via zijn website, asnbank.nl/beleggen. ABB zorgt ervoor, deels via ACTIAM, dat de fondsen aan de wet- en regelgeving voldoen.

4. *Vermogensbeheerders handelen integer.*
ABB leeft de gedragscodes over integriteit van de Volksbank na.
5. *Vermogensbeheerders beheersen belangentegenstellingen.*

ABB onderschrijft het belangenconflictenbeleid van de Volksbank. Dit beleid is in 2015 voor ABB geactualiseerd.

6. *Vermogensbeheerders handelen professioneel en zorgvuldig.*
ABB beoordeelt de ISAE 3402-rapportage (International Standard on Assurance Engagements) van ACTIAM en de controleverklaringen afgegeven door de accountant van de fondsen. ABB verzoekt de interne auditafdeling ten minste een keer in de twee jaar een controle uit te voeren op zijn eigen processen.
7. *Vermogensbeheerders communiceren helder en duidelijk.*
ABB zorgt ervoor dat het beleggingsbeleid van de fondsen is opgenomen in de prospectus. ABB zorgt ervoor dat alle uitingen over de fondsen, ook die via ACTIAM, voldoen aan de regels van De taal van ASN Bank. Dit waarborgt helderheid, duidelijkheid en begrijpelijkheid voor klanten.
8. *Vermogensbeheerders zijn open over hun beloningsbeleid.*
Over de hoogte en structuur van de beloningen van directie en medewerkers wordt gerapporteerd in de jaarverslagen van ABB en van de fondsen. Deze verslagen worden gepubliceerd op de website van ABB, asnbank.nl/beleggen, en de website van ACTIAM, actiam.nl/fondsbeheer.
9. *Vermogensbeheerders zijn transparant over de kosten.* De fondskosten zijn opgenomen in de prospectus en op de website van ABB. Rapportage van de kosten vindt plaats in de jaarverslagen en halfjaarberichten van de fondsen en in het jaarverslag van ABB. Deze worden gepubliceerd op de website van ABB.
10. *Vermogensbeheerders houden zich aan de DUFAS-gedragscodes.*

ABB is lid van DUFAS. ABB houdt zich aan alle relevante DUFAS-gedragscodes, namelijk de DUFAS Principes van Fondsbestuur (2008) en de Code Vermogensbeheerders (2014).

1.3 Risicobeleid

De inrichting van het risicobeheer moet waarborgen dat risico's zoveel mogelijk beperkt zijn door een beheerste, integere bedrijfsvoering. Ook moet de inrichting van het risicobeheer waarborgen dat de instelling (de beheerder zelf en de beleggingsinstellingen die hij beheert) adequaat kan optreden bij eventuele incidenten.

De doelstelling van het risicobeheerbeleid van ABB is waarborgen dat de belangrijkste risico's die het beheer van beleggingsinstellingen beïnvloeden, worden geïdentificeerd en inzichtelijk worden gemaakt. Zo kan ABB passende beheersmaatregelen treffen en de effectiviteit van deze maatregelen bewaken. Het doel van risicobeheer is drieledig, namelijk:

- een beheerste, integere bedrijfsvoering;
- naleving van wet- en regelgeving; en
- handelen in het belang van beleggers.

Het risicobeheer dat ABB voert, is gebaseerd op het *three lines of defense*-model. Dit houdt in dat er drie 'verdedigingslijnen' te onderscheiden zijn. De eerste lijn is *management control*, de tweede *riskmanagement & compliance* en de derde wordt gevormd door *internal audit*. Hierbij wordt mede gebruikgemaakt van staforganen van de Volksbank. Het risicobeleid is aangescherpt vooruitlopend op het toekomstig AIF-beheer.

Financiële risico's

ABB heeft in 2017 nauwelijks prijs-, krediet- en liquiditeitsrisico's gelopen, met uitzondering van het kredietrisico ter zake van de liquide middelen die het aanhoudt bij de merken van de Volksbank – ASN Bank en SNS – en de kortlopende vorderingen op de fondsen. ABB accepteert dit risico, maar zal mede als gevolg van het aantreden als AIF-beheerder dit kredietrisico in 2018 evalueren.

ABB heeft in 2017 geen gebruikgemaakt van financiële instrumenten.

Distributierisico's

De ASN Beleggingsfondsen waarvan ABB de beheerder is, worden via verschillende distributiepartijen verkocht. De distributie van de ASN Beleggingsfondsen vindt plaats via ASN Bank, via de andere merken van de Volksbank en via derde partijen. Deze laatste zijn andere banken, verzekeraars en financiële instellingen.

Het risico van distributie betekent dat ABB voor het aanbieden van de fondsen aan beleggers afhankelijk is van derden. Voor ABB is dit risico beperkt doordat de fondsen via verschillende partijen worden gedistribueerd. ASN Bank neemt het grootste deel voor haar rekening.

1.4 Vooruitzichten

Algemene marktvooruitzichten

De groei van de wereldeconomie houdt naar verwachting in 2018 aan, zeker nu ook de Amerikaanse economie weer aan vaart wint. De Europese economie heeft veel interne dynamiek gekregen. Daardoor is zij minder gevoelig voor verstoringen van buitenaf. In de VS is de groei, zoals gezegd, weer wat aangetrokken. De doorgevoerde belastingverlagingen kunnen nog een kleine extra impuls geven. Tegelijkertijd verhoogt dit wel de kans op verdere renteverhogingen, terwijl het Amerikaanse bedrijfsleven wellicht gevoeliger dan normaal is voor rentestijgingen. De groei van de Chinese economie blijft naar verwachting gestaag vertragen. De Chinese overheid heeft aangekondigd meer oog te hebben voor de kwaliteit van de groei dan voor de kwantiteit. Zij heeft de rente inmiddels voorzichtig verhoogd en perkt tevens de kredietgroei in. Deze maatregelen verhogen op korte termijn de kans op een groeivertraging. Ze verkleinen echter het risico van een harde landing van de Chinese economie. Voor andere opkomende landen is het beeld overwegend positief. In veel opkomende landen is er bovendien ruimte voor verdere renteverlagingen die de groei kunnen ondersteunen. Ook de Japanse economie is robuust. De ontwikkeling van de investeringen geeft voldoende vertrouwen dat de economische groei in Japan de komende kwartalen aanhoudt.

Vooruitzichten ABB

ABB verwacht dat het fondsvermogen van de ASN Beleggingsfondsen in 2018 verder toeneemt, met name de ASN Duurzame Mixfondsen, geïntroduceerd in januari 2017. Deze fondsen zijn met name ontwikkeld voor beleggers die weinig tijd willen besteden aan hun beleggingsportefeuille maar wel een gedeelte van hun vermogen willen beleggen. De ASN Beleggingsfondsen worden breed gedistribueerd via de Volksbankmerken: ASN Bank, SNS, Regiobank en BLG Wonen, en andere banken en aanbieders in Nederland. De belangrijkste derden distributeurs zijn de grootbanken en enkele specialisten zoals BinckBank N.V. De autonome groei wordt ondersteund door de resultaten van voorgaande jaren en de relatief lage spaarrente, maar zal ook afhangen van marktsentiment. ABB houdt bij deze verwachting geen rekening met rendementsontwikkelingen.

Doordat de baten (vergoeding) van ABB afhankelijk zijn van het beheerde fondsvermogen, zullen de inkomsten die ABB ontvangt voor zijn werkzaamheden voor de ASN Beleggingsfondsen in 2018 stijgen als het fondsvermogen toeneemt. Een toename van het beheerde vermogen zal ook leiden tot een toename van de kosten van de werkzaamheden van ABB voor de ASN Beleggingsfondsen. Ook deze worden immers berekend op basis van het fondsvermogen.

Den Haag, 22 mei 2018

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

B.J. Blom

D. Griffioen

2 Jaarrekening

2.1 Balans

Balans per 31 december 2017

Voor winstverdeling			
in duizenden euro's	note	31-12-17	31-12-16
Vlottende activa			
Vorderingen	A	3.071	2.313
Liquide middelen	B	19.246	11.546
Totaal activa		22.317	13.859
Eigen vermogen			
	C		
Geplaatst kapitaal		18	18
Agioreserve		114	114
Overige reserves		3.194	194
Onverdeelde winst		5.772	5.036
Totaal eigen vermogen		9.098	5.362
Kortlopende schulden	D	13.219	8.497
Totaal passiva		22.317	13.859

2.2 Winst-en-verliesrekening

Winst & verliesrekening

In duizenden euro's	note	2017	2016
Baten			
Ontvangen beheervergoedingen	E	31.747	25.931
Rentebaten	F	4	23
Totaal baten		31.751	25.954
Lasten			
Betaalde vergoedingen	G	15.512	12.572
Doorbelaste kosten ASN Bank	H	5.920	6.280
Overige bedrijfskosten	I	2.623	387
Totaal lasten		24.055	19.239
Resultaat voor belastingen		7.696	6.715
Belastingen		1.924	1.679
Nettoresultaat		5.772	5.036

2.3 Toelichting algemeen

ABB, statutair gevestigd te Den Haag, is een 100%-deelneming van ASN Duurzame Deelnemingen N.V. te Den Haag. ASN Duurzame Deelnemingen N.V. is een volledige dochter van de Volksbank N.V.

Door nationalisatie is de Nederlandse staat, via de houdstermaatschappij de Volksholding B.V., enige aandeelhouder van de Volksbank.

ABB vormt de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. en voert directie over ASN Venture Capital Fonds N.V.

ABB is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27143242.

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 zijn de wijzigingen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek die effectief zijn vanaf 1 januari 2017 toegepast.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

De financiële gegevens van ABB zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Volksbank N.V. Het jaarverslag van de Volksbank N.V. is beschikbaar op de website www.devolkbank.nl.

ABB maakt bij het opstellen van de jaarrekening gebruik van de vrijstelling die in RJ 360.104 wordt geboden om geen kasstroomoverzicht op te nemen. Op onderdelen zijn in deze jaarrekening bewoordingen gehanteerd die afwijken van het Besluit modellen jaarrekening, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

Tenzij anders is aangegeven, zijn de bedragen vermeld in duizenden euro's.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Veranderingen in grondslagen, schattingen en presentatie

In 2017 zijn geen veranderingen in grondslagen, schattingen of presentatie doorgevoerd.

Waarderingsgrondslagen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien, en de waarde ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling ervan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, en de omvang van het bedrag ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel heeft plaatsgevonden die samenhangt met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald, en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economische potentieel heeft plaatsgevonden die samenhangt met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Als een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten overige vorderingen, geldmiddelen en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief eventuele direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De onderneming heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen nominale waarde.

Belastingen

Belastingen omvatten de winstbelastingen die verschuldigd en verrekenbaar zijn. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover zij betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen. In dat geval wordt de belasting in het eigen vermogen verwerkt.

De belasting die over het boekjaar verschuldigd en verrekenbaar is, is de belasting die naar verwachting betaald moet worden over de belastbare winst over het boekjaar. Deze wordt berekend aan de hand van belastingpercentages die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de belasting die over voorgaande jaren verschuldigd was.

Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van ABB kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's bestaan uit het kredietrisico en het distributierisico.

Kredietrisico

Dit risico wordt ook wel aangeduid als debiteurenrisico. Voor ABB vloeit het kredietrisico voort uit de liquide middelen die ABB aanhoudt bij ASN Bank en SNS Bank en vorderingen op de ASN Beleggingsfondsen inzake de te ontvangen beheervergoeding. ABB accepteert dit risico. De vorderingen per 31 december 2017 hadden een looptijd korter dan één jaar.

Distributierisico

De ASN Beleggingsfondsen waarvan ABB de beheerder is, worden via verschillende distributiepartijen verkocht. De distributie van de ASN Beleggingsfondsen vindt plaats via de merken die onderdeel zijn van de Volksbank en via derde partijen. Het risico van distributie betekent dat ABB voor het aanbieden van de fondsen aan beleggers afhankelijk is van derden. Voor ABB is dit risico beperkt doordat de fondsen via verschillende partijen worden gedistribueerd. ASN Bank neemt het grootste deel voor haar rekening.

2.4 Toelichting op de balans

Vlottende activa

A. Vorderingen

Vorderingen

In duizenden euro's	31-12-17	31-12-16
Te ontvangen beheervergoedingen	3.067	2.291
Lopende rente spaarrekening	4	23
	3.071	2.314

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

B. Liquide middelen

Liquide middelen

In duizenden euro's	31-12-17	31-12-16
Direct opvraagbare banktegoeden	19.246	11.546
	19.246	11.546

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van ABB en worden aangehouden bij ASN Bank en SNS Bank.

C. Eigen vermogen

Eigen vermogen

In duizenden euro's	Geplaatst kapitaal	Agjo- reserve	Overige reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal vermogen
Stand per 1 januari 2016	18	114	194	5.492	5.818
Overboeking nettoresultaat 2015	-	-	-	-	-
Nettoresultaat 2016	-	-	-	-	-
Dividenduitkering	-	-	-	-	-
Stand per 31 december 2016	18	114	194	5.036	5.362
Overboeking nettoresultaat 2016	-	-	5.036	-5.036	-
Nettoresultaat 2017	-	-	-	5.772	5.772
Dividenduitkering	-	-	-2.036	-	-2.036
Stand per 31 december 2017	18	18	3.194	5.772	9.098

Het maatschappelijke kapitaal van € 90.000 bestaat uit tweehonderd aandelen van € 450,-. Hiervan zijn veertig aandelen geplaatst en volgestort.

Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 13 juni 2017 is besloten van het resultaat over 2016 € 2,0 miljoen uit te betalen als dividend aan de aandeelhouder, ASN Duurzame Deelnemingen N.V.; het restant van € 3,0 miljoen wordt toegevoegd aan de overige reserves van ABB.

De winst over het boekjaar 2017 ad € 5,9 miljoen is verantwoord als onverdeeld resultaat, als onderdeel van het eigen vermogen. ABB stelt voor deze winst geheel toe te voegen aan de overige reserves, zodat ABB ruim voldoet aan de kapitaalvereisten van AIFMD.

D. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
In duizenden euro's	31-12-17	31-12-16
Vennootschapsbelasting	3.603	3.509
Vermogensbeheervergoeding en administratiekosten	5.731	2.040
Schulden aan groepsmaatschappijen	3.526	2.822
Overlopende passiva	176	126
Crediteuren	183	-
	13.219	8.497

- Vennootschapsbelasting: dit is de vennootschapsbelasting die nog moet worden afgedragen over de boekjaren 2016 en 2017; eind 2016 stond hier de verschuldigde vennootschapsbelasting over de boekjaren 2015 en 2016. Zie nadere toelichting onder 'fiscale eenheid' verderop.
- Vermogensbeheervergoeding en administratiekosten: dit zijn de vergoedingen voor vermogensbeheer, AIF-beheer en administratieve dienstverlening over een deel van 2017 die nog aan ACTIAM N.V. betaald moeten worden.
- Schulden aan groepsmaatschappijen: dit zijn enerzijds doorbelaste kosten van ASN Bank, namelijk kosten over december 2017 die nog aan ASN Bank betaald moeten worden. Anderzijds zijn het kosten 'nog te verrekenen met moedermaatschappij'. De betaling van facturen loopt om administratieve redenen via de moedermaatschappij. In januari 2018 is het volledige openstaande bedrag afgerekend.
- Overlopende passiva: dit zijn accountantskosten ad € 158 duizend (2016: € 100 duizend) en overige kosten ad € 19 duizend (2016: € 26 duizend) die nog betaald moeten worden.
- Crediteuren: dit betreft ontvangen facturen die eind 2017 nog betaald moeten worden.

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

2.5 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

Baten

E. Ontvangen beheervergoedingen

Ontvangen beheervergoedingen		
In duizenden euro's	2017	2016
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7.046	6.864
ASN Duurzaam Obligatiefonds	1.253	1.348
ASN Duurzaam Mixfonds	1.746	1.805
ASN Milieu & Waterfonds	6.119	4.934
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.076	945
ASN Groenprojectenfonds	3.961	3.928
ASN-Novib Microkredietfonds	6.250	6.107
ASN Mixfonds zeer defensief	179	-
ASN Mixfonds defensief	279	-
ASN Mixfonds neutraal	1.550	-
ASN Mixfonds offensief	785	-
ASN Mixfonds zeer offensief	1.502	-
	31.747	25.931

De beheervergoeding van het ASN Duurzaam Obligatiefonds is per 1 juli 2017 met 0,1% verlaagd naar 0,45% van het beheerde vermogen; de beheervergoeding van het ASN Duurzaam Mixfonds is per 1 juli 2017 met 0,05% verlaagd naar 0,65% van het beheerde vermogen. Hierdoor is de ontvangen beheervergoeding in 2017 voor deze fondsen lager dan in 2016.

De beheervergoeding van de overige fondsen bleef gelijk. Door de stijging van het gemiddelde beheerde vermogen in 2017, is de beheervergoeding voor deze fondsen gestegen vergeleken met 2016.

Daarnaast zijn in januari 2017 vijf nieuwe duurzame mixfondsen geïntroduceerd. Voor deze fondsen is in 2017 voor het eerst een beheervergoeding ontvangen.

F. Rentebaten

Rentebaten		
In duizenden euro's	2017	2016
Rente spaarrekening	4	23

Lasten

G. Betaalde vergoedingen

Betaalde vergoedingen		
In duizenden euro's	2017	2016
Vermogensbeheer	10.234	8.396
Vergoeding AIF-beheerder	2.260	2.108
Administratieve dienstverlening	2.907	2.068
	15.401	12.572

ABB heeft ACTIAM aangesteld als AIF-beheerder. ACTIAM ontvangt daarvoor een vergoeding van ABB. ACTIAM is als AIF-beheerder verantwoordelijk voor het portefeuillebeheer van de beleggingsfondsen. Het portefeuillebeheer van de ASN Beleggingsfondsen is door ACTIAM deels uitbesteed. ACTIAM heeft daartoe uitbestedingsovereenkomsten met partijen afgesloten en is op grond daarvan een vergoeding verschuldigd. ABB vergoedt deze kosten aan ACTIAM.

Door de stijging van het beheerde vermogen in 2017 zijn ook de betaalde vergoedingen gestegen.

H. Doorbelaste kosten ASN Bank

Doorbelaste kosten ASN Bank		
In duizenden euro's	2017	2016
Doorbelaste personeelskosten	2.577	2.272
Doorbelaste kantoor- en overige kosten	2.184	2.725
Doorbelaste marketingkosten	1.159	1.283
	5.920	6.280

De kosten die ASN Bank doorbelast aan ABB zijn kosten die direct of indirect betrekking hebben op ABB. Deze kosten worden zonder winstopslag doorbelast.

De doorbelaste personeelskosten zijn gestegen door extra werkzaamheden voor de aanvraag van de AIF-beheervergunning. Met ingang van 1 oktober 2017 zijn de werknemers van de afdeling Beleggen van ASN Bank overgegaan naar ABB. Daarmee vallen hun personeelskosten nu direct in ABB.

I. Overige bedrijfskosten

Overige bedrijfskosten		
In duizenden euro's	2017	2016
Personeelskosten	671	-
Accountantskosten	212	146
Commissarissen	70	76
Adviseurs	1.564	109
Overige algemene kosten	106	56
	2.623	387

De personeelskosten hebben betrekking op de werknemers van de afdeling Beleggen van ASN Bank die met ingang van 1 oktober 2017 overgegaan zijn naar ABB - vooruitlopend op de AIF-beheervergunning. Daarnaast heeft ABB extra expertise aangetrokken op het gebied van risico-, portfolio- en productmanagement. Eind 2017 heeft ABB 13 fte in dienst.

Personeelskosten

In duizenden euro's	2017
Salarissen	289
Pensioenkosten	52
Sociale lasten	31
Overige personeelskosten	299
	671

De accountantskosten hebben betrekking op de controle door Ernst & Young accountants LLP van de statutaire jaarrekening van ABB (€ 17 duizend) en de controle van de jaarrekeningen en de beoordeling van de halfjaarberichten van de onder zijn beheer staande beleggingsfondsen (€ 189 duizend). Deze kosten zijn sterk gestegen vergeleken met 2016 (+ € 69 duizend), door de introductie van de vijf nieuwe duurzame mixfondsen. De overige € 6 duizend zijn kosten voor specifiek overeengekomen werkzaamheden.

De kosten voor commissarissen betreffen de vergoedingen die zijn betaald aan de leden van de raad van commissarissen (RvC) van ASN Beleggingsfondsen N.V. en aan de leden van de raad van toezicht van het ASN Groenprojectenfonds en van het ASN-Novib Microkredietfonds. In juni 2017 zijn het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds toegevoegd aan de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V. Daarmee zijn de raad van toezicht van zowel het ASN Groenprojectenfonds als van het ASN-Novib Microkredietfonds komen te vervallen halverwege het jaar. Dit betekent dat de vergoeding voor de leden van deze raden van toezicht is komen te vervallen, waardoor de betaalde vergoeding in 2017 lager is dan voorheen.

Door de samenvoeging van ASN Groenprojectenfonds en ASN-Novib Microkredietfonds met ASN Beleggingsfondsen N.V., alsmede de komst van vijf nieuwe mixfondsen, is het toezicht van de RvC van ASN Beleggingsfondsen N.V. uitgebreid. Daarom is besloten om de vergoeding van de leden van de RvC in 2017 te verhogen.

Belastingen

ABB vormt samen met onder andere zijn moedermaatschappij ASN Duurzame Deelnemingen N.V. en dier moedermaatschappij de Volksbank N.V. een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapsbelasting. De winstbelasting wordt berekend over het resultaat voor belasting dat in het verslag wordt verantwoord, rekening houdend met winstbestanddelen die eventueel van belasting zijn vrijgesteld.

ABB is voor de btw onderdeel van de Fiscale Eenheid De Volksbank NV c.s. De beheerdiensten die ABB verricht zijn vrijgesteld van btw. ABB brengt dan ook geen btw voor de verrichte diensten in rekening. De aan leveranciers betaalde btw kan daarmee niet in aftrek gebracht worden en wordt verantwoord onder de kosten.

2.1 Overige toelichtingen

Werknemers

De vennootschap had tot 1 oktober 2017 geen werknemers in dienst. Met ingang van 1 oktober 2017 zijn de werknemers van de afdeling Beleggen van ASN Bank - vooruitlopend op de vergunningverlening - overgegaan naar ABB. Dit betreft ook de directie van de vennootschap. De werknemers die voor ABB werken zijn formeel in dienst van de Volksbank, maar de medewerkers worden hiërarchisch aangestuurd door ABB. ABB is daardoor de feitelijke werkgever.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Partijen worden als verbonden beschouwd wanneer een partij bij de besluitvorming over financiële of operationele kwesties zeggenschap of invloed van betekenis kan uitoefenen over de andere partij.

ABB onderhoudt in het kader van zijn gewone bedrijfsvoering verschillende soorten normale zakelijke relaties met verbonden ondernemingen en partijen, vooral op het gebied van vermogensbeheer, financiële administratie en bancaire activiteiten. De verbonden ondernemingen zijn de Volksbank N.V., ASN Beleggingsfondsen N.V. en Triple Jump B.V. Deze partijen brengen hiervoor marktconforme tarieven in rekening.

Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden tegen marktconforme voorwaarden. Deze transacties hebben betrekking op:

- doorbelaste kosten vanuit ASN Bank (€ 5,9 miljoen).
- De beheervergoedingen die ABB ontvangt van de ASN Beleggingsfondsen.
- De management fee die Triple Jump ontvangt voor het fondsmanagement van het ASN Novib Microkredietfonds.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Fiscale eenheid

De onderneming vormt samen met onder andere zijn moedermaatschappij ASN Duurzame Deelnemingen N.V. en dier moedermaatschappij de Volksbank N.V. een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapsbelasting. Elk der vennootschappen is hoofdelijk aansprakelijk voor te betalen vennootschapsbelasting ten aanzien van de gehele fiscale eenheid .

Den Haag, 22 mei 2018

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

B.J. Blom
Directeur

D. Griffioen
Directeur

3 Overige gegevens

Statutaire regeling winstbestemming

De winstbestemming is geregeld in artikel 12 van de statuten.

Dit artikel luidt:

12.1. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en eventueel andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde kapitaal van de vennootschap, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

12.2. De winst blijvende uit de door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde winst- en verliesrekening staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders.

12.3. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van lid 1 is voldaan en mits na voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering van aandeelhouders.

12.4. Op door de vennootschap verkregen aandelen in haar kapitaal en op aandelen waarvan de vennootschap certificaten houdt vindt geen uitkering ten behoeve van de vennootschap plaats.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de winst-en-verliesrekening over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de Directie;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 22 mei 2018

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. R.J. Bleijs RA

Adresgegevens en personalia

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Telefoon 070 - 356 93 33
www.asnbank.nl

Handelsregister KvK Den Haag nr. 27143242

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

1. De heer B.J. Blom
2. Mevrouw D. Griffioen

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

